

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 27ης Ιουνίου 2000 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-172/98, T-175/98 έως T-177/98,

Salamander AG, με έδρα το Kornwestheim (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους O. W. Brouwer, δικηγόρο Άμστερνταμ και Βρυξελλών, και F. P. Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του M. Loesch, 11, rue Goethe,

Una Film «City Revue» GmbH, με έδρα τη Βιέννη (Αυστρία), εκπροσωπούμενη από τον R. Borgelt, δικηγόρο Düsseldorf, επικουρούμενο από τον M. Dausers, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Bamberg, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Reding και Felten, 2, rue Jean-Pierre Brasseur,

Alma Media Group Advertising SA & Co. Partnership,

Panel Two and Four Advertising SA,

Rythmos Outdoor Advertising SA,

Media Center Advertising SA,

με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενες από τους X. Παπακωνσταντίνου, δικηγόρο Αθηνών, E. Morgan de Rivery, δικηγόρο Παρισιού, και J. Derenne, δικηγόρο Παρισιού και Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του A. Schmitt, 7, Val Sainte-Croix,

Zino Davidoff SA, με έδρα το Fribourg (Ελβετία),

και

Davidoff & Cie SA, με έδρα τη Γενεύη (Ελβετία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

εκπροσωπούμενες από τον R. Wägenbaur, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Arendt και Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσες,

υποστηριζόμενες από τις

Markenverband eV, με έδρα το Wiesbaden (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον K. Bauer, δικηγόρο Κολωνίας, επικουρούμενο από τον M. Dausen, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Bamberg, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του M. Loesch, 11, rue Goethe,

και

Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli SpA, με έδρα το Valdagno (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τον L. Magrone Furlotti, δικηγόρο Ρώμης, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου A. Schmitt, 7, Val Sainte-Croix,

παρεμβαίνουσες στην υπόθεση T-172/98,

και

Lancaster BV, με έδρα το Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τον R. Wägenbaur, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Arendt και Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

παρεμβαίνουσες στην υπόθεση T-177/98,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον C. Pennera, προϊστάμενο τμήματος της Νομικής Υπηρεσίας, και, στις υποθέσεις T-172/98 και T-176/98, από τον M. Moore και, στις υποθέσεις T-175/98 και T-177/98, από τον M. Berger, μέλη της

Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τα γραφεία της Γενικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

και

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τον R. Gosalbo Bono, διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, και, στην υπόθεση Τ-172/98, από τον A. P. Feeney και, στις υποθέσεις Τ-175/98, Τ-176/98 και Τ-177/98, από τους S. Marquardt και A. P. Feeney, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον A. Morbilli, γενικό διευθυντή της διεύθυνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

καθόν,

υποστηριζομένων από

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας**, εκπροσωπούμενη από την T. Rynnä, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών, και τον H. Rotkirch, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Φινλανδίας, 2, rue Heinrich Heine,

την **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη, στις υποθέσεις Τ-175/98 και Τ-177/98, από τον U. Wölker και την I. Martinez del Peral και, στις υποθέσεις Τ-172/98 και Τ-176/98, από την I. Martinez del Peral και τον M. Schotter, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο από την M. Ewing, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία του Ηνωμένου Βασιλείου, 14, boulevard Roosevelt,

και από

τη Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τις K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια της υπηρεσίας διεθνούς οικονομικού και κοινοτικού δικαίου στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και R. Losli-Surrans, chargé de mission, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Γαλλίας, 8 B, boulevard Joseph II,

παρεμβαίνουσες,

που έχουν ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της οδηγίας 98/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 1998, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού (ΕΕ L 213, σ. 9),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, J. Azizi και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 25ης Νοεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Η οδηγία 98/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 1998, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού (ΕΕ L 213, σ. 9, στο εξής: οδηγία 98/43 ή επίδικη οδηγία), ορίζει μεταξύ άλλων:

«Άρθρο 1

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- 1) “προϊόντα καπνού”: όλα τα προϊόντα που προορίζονται για κάπνισμα, εισρόφιση από τη μύτη, εκμύζηση ή μάσηση, εφόσον αποτελούνται, έστω και εν μέρει, από καπνό·
- 2) “διαφήμιση”: κάθε μορφή εμπορικής ανακοίνωσης με σκοπό ή με άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης η οποία, χωρίς να αναφέρεται άμεσα στο προϊόν καπνού, προσπαθεί να παρακάμψει την απαγόρευση διαφήμισης χρησιμοποιώντας ονόματα, σήματα, σύμβολα ή άλλα διακριτικά στοιχεία προϊόντων καπνού·
- 3) “χορηγία”: οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική συμβολή σε εκδήλωση ή δραστηριότητα, με σκοπό ή με άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού·
- 4) “σημείο πώλησης καπνού”: κάθε χώρος όπου πωλούνται τα προϊόντα καπνού.

Άρθρο 3

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, απαγορεύεται κάθε μορφή διαφήμισης ή χορηγίας εντός της Κοινότητας.

2. Η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιτρέψει τη χρήση ενός ονόματος το οποίο χρησιμοποιείται ήδη, καλόπιστα, συγχρόνως για προϊόντα καπνού και για άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες που διατίθεντο στο εμπόριο ή προσεφέροντο από μία ή διαφορετικές επιχειρήσεις, πριν από τις 30 Ιουλίου 1998, για τη διαφήμιση αυτών των άλλων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Ωστόσο, το όνομα αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον υπό μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού, αποκλεισμένου οποιουδήποτε άλλου διακριτικού σημείου που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για προϊόν καπνού.

(...)

Άρθρο 6

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 30 Ιουλίου 2001. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

(...)

Άρθρο 8

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.»

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Η Salamander AG, προσφεύγουσα στην υπόθεση T-172/98, είναι επιχείρηση γερμανικού δικαίου που έχει ως αντικείμενο την παραγωγή υποδημάτων και σανδάλιων. Από το 1978 είναι κάτοχος αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος που της χορήγησε η εταιρία R. J. R. Nabisco, ιδιοκτήτρια του σήματος Camel, που της παρέχει το δικαίωμα να παράγει και να εμπορεύεται υποδήματα με το σήμα Camel Boots. Το μερίδιο του προϊόντος αυτού στον ετήσιο κύκλο εργασιών της προσφεύγουσας είναι, κατά προσέγγιση, της τάξεως του 20 % και αντιπροσωπεύει περίπου το 30 % του ακαθάριστου κέρδους.

Η Una Film «City Revue» GmbH (στο εξής: Una Film), προσφεύγουσα στην υπόθεση T-175/98, είναι επιχείρηση αυστριακού δικαίου, της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στη διανομή διαφημιστικών ταινιών στους κινηματογράφους. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, αυτή αποτελεί τον μοναδικό αντισυμβαλλόμενο της εταιρίας αυστριακού δικαίου Austria Tabak, η οποία έχει την αποκλειστικότητα των δικαιωμάτων επί των διαφημιστικών μηνυμάτων υπέρ των προϊόντων καπνού στην Αυστρία. Επομένως, η προσφεύγουσα είναι η μόνη επιχείρηση που εξασφαλίζει, στην προαναφερθείσα χώρα, τη διανομή διαφημιστικών ταινιών για προϊόντα καπνού στους κινηματογράφους.

Η Alma Media Group Advertising SA & Co. Partnership, Panel Two and Four Advertising SA, Rythmos Outdoor Advertising SA και Media Center Advertising SA (στο εξής: εταιρίες του ομίλου Alma Media), προσφεύγουσες στην υπόθεση T-176/98, είναι εταιρίες ελληνικού δικαίου ανήκουσες όλες στον όμιλο Alma Media, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο τη διάθεση χώρου για την ανάρτηση διαφημιστικών αφισών ευρισκομένου στους δημόσιους χώρους τριών ελληνικών πόλεων, δηλαδή της Αθή-

νας, της Θεσσαλονίκης και της Καλαμαριάς. Συνήψαν με τις δημοτικές αρχές των πόλεων αυτών συμβάσεις εκχωρήσεως, δυνάμει των οποίων αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εγκαθιστούν και να συντηρούν διαφημιστικά πανό και αστικό εξοπλισμό δημόσιας ωφέλειας, ο οποίος, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να χρησιμοποιείται για διαφημιστικούς σκοπούς, μεταξύ άλλων και σε σημαντική αναλογία, υπέρ των προϊόντων καπνού. Τονίζουν ότι, κατέχοντας το 90 % των μεριδίων της οικείας αγοράς αποτελούν, στην Ελλάδα, τις πλέον σημαντικές επιχειρήσεις που διαθέτουν χώρο για την ανάρτηση διαφημιστικών αφισών επί των προβλεπόμενων προς τον σκοπό αυτό πανό και χρησιμοποιούν αστικό εξοπλισμό. Σημειώνεται ότι, στη χώρα αυτή, η διαφήμιση των προϊόντων καπνού γίνεται κυρίως με τους τρόπους αυτούς.

- 5 Η Zino Davidoff SA και η Davidoff & Cie SA (στο εξής: εταιρίες Davidoff), προσφεύγουσες στην υπόθεση Τ-177/98, είναι εταιρίες ελβετικού δικαίου. Η Zino Davidoff SA είναι δικαιούχος των συνδεομένων με το σήμα Davidoff δικαιωμάτων εκτός του τομέα του καπνού. Υπό την ιδιότητα αυτή χορηγεί σε άλλες εταιρίες άδειες για την εμπορική εκμετάλλευση διαφοροποιημένων προϊόντων με το σήμα Davidoff και τα συναφή σήματα, όπως καλλυντικών προϊόντων και δερματίνων ειδών. Η Davidoff & Cie SA είναι δικαιούχος του σήματος Davidoff όσον αφορά τα προϊόντα καπνού, περιλαμβανομένων των ειδών καπνιστή (αναπτήρες, πουροκόπτες και υγραντήρες).
- 6 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19, 23 και 26 Οκτωβρίου 1998, η Salamander, η Una Film, οι εταιρίες του ομίλου Alma Media και οι εταιρίες Davidoff άσκησαν τις προσφυγές που πρωτοκολλήθηκαν, αντίστοιχα, με αριθμό υποθέσεως Τ-172/98, Τ-175/98, Τ-176/98 και Τ-177/98.
- 7 Οι εταιρίες Davidoff δηλώνουν ότι περιορίζουν το αντικείμενο της προσφυγής τους στην απαγόρευση της χορηγίας και της διαφημίσεως για τα σήματα που χρησιμοποιήθηκαν πριν από τις 30 Ιουλίου 1998, ημερομηνία δημοσιεύσεως της οδηγίας, για τη διαφήμιση άλλων προϊόντων εκτός των προϊόντων καπνού.
- 8 Με χωριστά δικόγραφα, που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Δεκεμβρίου 1998, στις 21 Δεκεμβρίου 1998, στις 8 Ιανουαρίου 1999, στις

14 Ιανουαρίου 1999 και στις 15 Ιανουαρίου 1999, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο άσκησαν, δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, στις προαναφερθείσες τέσσερις υποθέσεις, ένσταση απαραδέκτου.

9 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στις 10 Μαρτίου 1999, στις 6 Απριλίου 1999 και στις 15 Απριλίου 1999, η Salamander, η Una Film, οι εταιρίες του ομίλου Alma Media και οι εταιρίες Davidoff υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί των ενστάσεων αυτών.

10 Με έγγραφο της 16ης Δεκεμβρίου 1998, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί ενδεχομένης αναστολής των δικών ή παραπομπής αυτών ενώπιον του Δικαστηρίου, ενόψει του γεγονότος ότι ενώπιον του τελευταίου ασκήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1998 από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προσφυγή ακυρώσεως της οδηγίας 98/43 (υπόθεση C-376/98). Η Salamander και οι εταιρίες του ομίλου Alma Media (με υπομνήματα που κατέθεσαν στις 7 Ιανουαρίου 1999), το Κοινοβούλιο (με υπομνήματα που κατέθεσε, στην υπόθεση T-172/98, στις 5 Ιανουαρίου 1999 και, στην υπόθεση T-176/98, στις 8 Ιανουαρίου 1999) και το Συμβούλιο (με υπομνήματα που κατέθεσε, στις υποθέσεις T-172/98 και T-176/98, στις 8 Ιανουαρίου 1999) δέχθηκαν το αίτημα αυτό, παρατηρώντας ότι όλοι οι διάδικοι, εκτός των εταιριών του ομίλου Alma Media, είχαν ήδη λάβει θέση επί του ζητήματος αυτού με τα υπομνήματα που είχαν επισυνάψει στα δικόγραφα ή στις ενστάσεις περί απαραδέκτου.

1 Στις 2 Μαρτίου 1999, το High Court of Justice (Ηνωμένο Βασίλειο) υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως για την εκτίμηση του κύρους της οδηγίας 98/43, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως C-74/99.

2 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4, 17, 19, 23 και 25 Μαρτίου 1999, η Φινλανδική Δημοκρατία, η Επιτροπή, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησαν να παρέμβουν στις υποθέσεις T-172/98 και T-175/98 έως T-177/98, προς στήριξη των αιτημάτων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Με διατάξεις της 2ας, 5ης και 7ης Ιουλίου 1999, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου δέχθηκε τις αιτήσεις αυτές.

- 13 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Απριλίου και 30 Μαΐου 1999, η Markenverband eV και η Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli SpA ζήτησαν να παρέμβουν στην υπόθεση T-172/98 προς υποστήριξη της προσφεύγουσας. Με διατάξεις της 7ης και 21ης Ιουλίου 1999, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου δέχθηκε τις αιτήσεις αυτές.

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Μαρτίου 1999, η ένωση International Chamber of Commerce ζήτησε να παρέμβει στην υπόθεση T-177/98 προς στήριξη των αιτημάτων των προσφευγουσών. Με διάταξη της 7ης Ιουλίου 1999, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου απέρριψε την αίτηση αυτή.

- 15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Μαρτίου 1999, η Lancaster BV ζήτησε να παρέμβει στην υπόθεση T-177/98 προς στήριξη των αιτημάτων των προσφευγουσών. Με διάταξη της 2ας Ιουλίου 1999, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου δέχθηκε την αίτηση αυτή.

- 16 Το Πρωτοδικείο κάλεσε τις παρεμβαίνουσες στις υποθέσεις T-172/98, T-175/98, T-176/98 και T-177/98 να καταθέσουν υπομνήματα περιοριζόμενα στο ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής.

- 17 Η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο παραιτήθηκαν από την κατάθεση υπομνήματος παρεμβάσεως στις προπαρατεθείσες τέσσερις υποθέσεις.

- 18 Η Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli παραιτήθηκε από την κατάθεση υπομνήματος παρεμβάσεως στην υπόθεση T-172/98.

- 19 Οι συμμετέχοντες στη δίκη, εκτός της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli, ανέπτυξαν τις θέσεις τους και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου σε δημόσιες συνεδριάσεις που έγιναν χωριστά για κάθε μία από τις υποθέσεις στις 25 Νοεμβρίου 1998.
- 20 Σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας, αφού ακούστηκαν οι διάδικοι, ενώνονται οι υποθέσεις T-172/98, T-175/98, T-176/98 και T-177/98 προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

- 21 Οι προσφεύγουσες, υποστηριζόμενες από τη Markenverband και τη Lancaster, παρεμβαίνουσες, ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου·
  - να ακυρώσει την οδηγία 98/43·
  - επικουρικώς, στο πλαίσιο των υποθέσεων T-172/98 και T-175/98, να ακυρώσει το άρθρο 3 της οδηγίας 98/43·
  - να καταδικάσει τα καθών στα δικαστικά έξοδα.

- 22 Καλούν επίσης το Πρωτοδικείο να παραπέμψει τις υποθέσεις στο Δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί της υποθέσεως C-376/98.
- 23 Τα καθόν, υποστηριζόμενα από τη Φινλανδική Δημοκρατία και την Επιτροπή, παρεμβαίνουσες, ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει τις προσφυγές ως απαράδεκτες·
  - επικουρικώς, να αναστείλει τη διαδικασία αναμένοντας την έκβαση της προσφυγής στην υπόθεση C-376/98·
  - να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

- 24 Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, υποστηριζόμενα από τη Φινλανδική Δημοκρατία, τη Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Επιτροπή, προέβαλαν ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας. Πράγματι, προβάλλουν το απαραδέκτο των προσφυγών λόγω της φύσεως της προσβαλλομένης πράξεως και του γεγονότος ότι αυτή δεν αφορά ούτε άμεσα ούτε ατομικά τις προσφεύγουσες, υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ).

Επί του γεγονότος ότι οι προσφυγές στρέφονται κατά οδηγίας

- 25 Το Συμβούλιο υποστηρίζει, αναφερόμενο στη διάταξη του Πρωτοδικείου της 20ής Οκτωβρίου 1994, T-99/94, *Asocarne κατά Συμβουλίου* (Συλλογή 1994, σ. II-871), η οποία αποτέλεσε αντικείμενο αναίρεσης που απορρίφθηκε με διάταξη του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1995, C-10/95 P, *Asocarne κατά Συμβουλίου* (Συλλογή 1995, σ. I-4149), ότι το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης δεν παρέχει στους ιδιώτες δυνατότητα ασκήσεως ευθείας προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή στρεφόμενη κατά των οδηγιών. Υποστηρίζει ότι, ακόμα και αν μπορούσαν να εξομοιωθούν, αντίθετα προς το γράμμα του εν λόγω άρθρου, οι οδηγίες προς τους κανονισμούς, προκειμένου να κριθεί παραδεκτή προσφυγή στρεφόμενη κατά αποφάσεως «εκδοθείσας υπό μορφήν» οδηγίας, η επίδικη οδηγία δεν αποτελεί «συγκεκαλυμμένη» απόφαση, ούτε περιέχει ειδικές διατάξεις έχουσες τον χαρακτήρα ατομικής αποφάσεως έναντι των προσφευγουσών.
- 26 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, παραπέμποντας στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, T-135/96, *UEAPME κατά Συμβουλίου* (Συλλογή 1998, σ. II-2335, σκέψη 63), ότι προσφυγή ακυρώσεως ασκηθείσα από φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν είναι απαράδεκτη απλώς και μόνον επειδή στρέφεται κατά οδηγίας. Η Salamander προσθέτει ότι πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι το κύριο επιχείρημα των προσφευγουσών αντλείται από το γεγονός ότι τα καθών διέπραξαν κατάχρηση εξουσίας εκδίδοντας την οδηγία 98/43, καθόσον αυτή ρυθμίζει έναν τομέα που δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο οδηγίας. Επομένως, είναι απαράδεκτος ο ισχυρισμός ότι οι προσφεύγουσες δεν δικαιούνται να προσβάλουν την οικεία πράξη απλώς επειδή πρόκειται για οδηγία. Το παραδεκτό των προσφυγών εξαρτάται μόνον από το αν η οδηγία 98/43 αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά.
- 27 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης δεν προβλέπει την εκ μέρους των ιδιωτών άσκηση ενώπιον του κοινοτικού δικαστή ευθείας προσφυγής κατά των οδηγιών.
- 28 Έστω και αν υποτεθεί ότι μπορούν να εξομοιωθούν — αντίθετα προς το γράμμα του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης — οι οδηγίες προς τους κανονισμούς προκειμένου να κριθεί παραδεκτή προσφυγή στρεφόμενη κατά αποφάσεως

«εκδοθείσας υπό μορφή» οδηγίας, πρέπει να τονιστεί, εν προκειμένω, ότι η επίδικη οδηγία δεν αποτελεί «συγκεκαλυμμένη» απόφαση και δεν περιέχει ειδικές διατάξεις, έχουσες τον χαρακτήρα ατομικής απόφασης για τις προσφεύγουσες. Αυτές, εξάλλου, δεν ισχυρίστηκαν ότι η οδηγία 98/43 δεν ανταποκρίνεται, καθεαυτή, στις απαιτήσεις του άρθρου 189 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 249 ΕΚ). Στην πραγματικότητα πρόκειται για κανονιστική πράξη, εφόσον αφορά, γενικώς και αφηρημένως, όλους τους επιχειρηματίες των κρατών μελών, οι οποίοι από τις 30 Ιουλίου 2001, πληρούν τις οριζόμενες με την οδηγία προϋποθέσεις, ενώ περαιτέρω απαιτείται, προκειμένου να τύχει εφαρμογής εντός των κρατών μελών η μεταφορά της σε κάθε εσωτερική έννομη τάξη με την έκδοση εθνικών διατάξεων εφαρμογής της.

29 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι οι οδηγίες, καίτοι καταρχήν δεσμεύουν μόνον τους αποδέκτες τους, που είναι τα κράτη μέλη, αποτελούν κανονικά μια μορφή έμμεσης νομοθετικής ή κανονιστικής ρυθμίσεως. Το Δικαστήριο, εξάλλου, επανειλημμένα χαρακτήρισε μια οδηγία ως πράξη γενικής ισχύος (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 22ας Φεβρουαρίου 1984, 70/83, Kloppenburg, Συλλογή 1984, σ. 1075, σκέψη 11, και της 29ης Ιουνίου 1993, C-298/89, Γιβραλτάρ κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-3605, σκέψη 16· τις διατάξεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1988, 160/88 R, Fédération européenne de la santé animale κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 4121, σκέψη 28, και της 23ης Νοεμβρίου 1995, Asocarne κατά Συμβουλίου, προ-παράθεσια, σκέψη 29).

30 Πάντως, σε ορισμένες περιστάσεις, ακόμη και μία κανονιστική πράξη εφαρμοζόμενη γενικώς στους ενδιαφερομένους επιχειρηματίες μπορεί να αφορά άμεσα και ατομικά ορισμένους από αυτούς (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, Πειραιϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψεις 11 έως 32, της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477, σκέψεις 11 έως 13, της 16ης Μαΐου 1991, C-358/89, Extramet Industrie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-2501, σκέψεις 13 έως 18, και της 18ης Μαΐου 1994, C-309/89, Codorniu κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-1853, σκέψεις 19 έως 22).

31 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν η επίδικη οδηγία θίγει τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά.

Επί του ερωτήματος αν η οδηγία 98/43 αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 32 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η απαίτηση που συνίσταται στο να τις αφορά η προσβαλλομένη πράξη άμεσα έχει σχέση με τα χαρακτηριστικά της πράξεως αυτής, η οποία πρέπει να είναι επαρκώς σαφής και απαλλαγμένη αιρέσεων ώστε να επιβάλλει υποχρεώσεις και, επομένως, να προσβάλλει τα ατομικά δικαιώματά τους. Θεωρούν ότι η επίδικη οδηγία έχει αυτά τα χαρακτηριστικά.
- 33 Πρώτον, η οδηγία 98/43, ως έχει, δηλαδή πριν από τη μεταφορά της στις εσωτερικές έννομες τάξεις που προβλέπεται για τις 30 Ιουλίου 2001 το αργότερο, επηρεάζει τη νομική και πραγματική κατάσταση των προσφευγουσών.
- 34 Αφενός, η οδηγία παράγει από του νυν έννομα αποτελέσματα.
- 35 Πρώτον, όπως υποστηρίζει η Markenverband, από πρόσφατη νομολογία προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας που προβλέπεται για τη μεταφορά οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, τα κράτη μέλη οφείλουν να απέχουν από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβεύσουν σοβαρά τους επιδιωκόμενους από αυτήν σκοπούς (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Δεκεμβρίου 1997, C-129/96, Inter-Environnement Wallonie, Συλλογή 1997, σ. I-7411, σκέψη 45). Η εν λόγω απαγόρευση θεσπίσεως οποιασδήποτε διατάξεως αντίθετης προς τους σκοπούς μιας οδηγίας πρέπει να θεωρηθεί ως γενική αρχή του δικαίου, που πρέπει να τηρείται τόσο από τους φορείς δημοσίου δικαίου των κρατών μελών όσο και από όλα τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαίου, όπως είναι οι προσφεύγουσες.

- 36 Δεύτερον, η Una Film θεωρεί ότι βρίσκεται σε ειδική νομική κατάσταση, η οποία την υποχρεώνει να τηρεί την οδηγία 98/43 ήδη πριν από τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Υπενθυμίζει συναφώς ότι οι οδηγίες δεν μπορούν μεν να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε βάρος των ιδιωτών και, επομένως, να γίνεται επίκλησή τους κατ' αυτών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 152/84, Marshall, Συλλογή 1986, σ. 723, σκέψη 48, και της 14ης Ιουλίου 1994, C-91/92, Faccini Dori, Συλλογή 1994, σ. I-3325, σκέψη 24), όμως τα πράγματα έχουν άλλως οσάκις το υποκείμενο δικαίου, κατά του οποίου γίνεται επίκληση της οδηγίας, πρέπει, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του, να θεωρείται ότι υπόκειται στην κρατική σφαίρα επιρροής. Η λύση αυτή εφαρμόστηκε πρόσφατα σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που υπόκεινται στην εποπτεία ή τον έλεγχο του κράτους ή που έχουν εξαιρετικές εξουσίες σε σχέση με εκείνες που απορρέουν από τους εφαρμοστέους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1990, C-188/89, Foster κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-3313, σκέψεις 18 και 20). Εξάλλου, το κράτος και οι φορείς που πρέπει να εξομοιώνονται προς αυτό βάσει της προπαρατεθείσας νομολογίας πρέπει να απέχουν, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας που προβλέπεται για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβεύσουν σοβαρά το επιδιωκόμενο από την οδηγία αυτή αποτέλεσμα (προπαρατεθείσα απόφαση Inter-Environnement Wallonie, σκέψη 45).
- 37 Η Una Film υποστηρίζει ότι αυτή πληροί τις προϋποθέσεις που καθόρισε η προπαρατεθείσα απόφαση Foster κ.λπ. και παρατηρεί ότι δεν είναι μεν δημόσια επιχείρηση, πλην όμως είναι η μόνη αντισυμβαλλομένη της επιχείρησης Austria Tabak, από την οποία αυτή έχει πραγματικό μονοπώλιο στην αγορά της διαφημίσεως των προϊόντων του καπνού στους αυστριακούς κινηματογράφους. Η επιχείρηση αυτή είχε, στην Αυστρία, το νόμιμο μονοπώλιο για την καλλιέργεια, την εισαγωγή και την πώληση του καπνού έως την προσχώρηση της χώρας αυτής στην Κοινότητα το 1995, κατόπιν της οποίας επιτράπηκε η εγκατάσταση άλλων χονδρεμπόρων προϊόντων του καπνού. Το 1997, η επιχείρηση ιδιωτικοποιήθηκε μερικώς, το δε αυστριακό Δημόσιο διατήρησε το 50,5 % του κεφαλαίου. Παρά την κατάργηση του νομίμου μονοπωλίου και τη μερική ιδιωτικοποίησή της, η Austria Tabak διατήρησε τη δεσπόζουσα θέση της στην οικεία αγορά και παρέμεινε δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 90 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 86 ΕΚ). Η Una Film συμπεραίνει ότι, λόγω της ειδικής αυτής πραγματικής καταστάσεως, υποχρεούται, όπως και οι κρατικές αρχές, να τηρεί από του νυν την οδηγία 98/43 ακόμη και αν δεν υπάρχουν εθνικά μέτρα για τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο.
- 38 Η Una Film προσθέτει ότι το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι το μονοπώλιό της απορρέει από τις συμβατικές σχέσεις της με την Austria Tabak, επι-

χείριση ιδιωτικού δικαίου, η οποία πάντως υπόκειται στον έλεγχο του κράτους. Έτσι, με την απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1982, 249/81, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 1982, σ. 4005, σκέψεις 10 και 15), το Δικαστήριο έκρινε την οργάνωση διαφημιστικής εκστρατείας υπέρ ιρλανδικών προϊόντων από μία εταιρία ιδιωτικού δικαίου συσταθείσα προς τον σκοπό αυτό από την Ιρλανδική Κυβέρνηση ως παράβαση, καταλογιστέα στην Ιρλανδία, της απαγορεύσεως των μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος και απέρριψε το επιχείρημα της χώρας αυτής ότι η διαφημιστική αυτή εκστρατεία πραγματοποιήθηκε από νομικό πρόσωπο διακρινόμενο του κράτους λόγω της νομικής μορφής του.

39 Αφετέρου, η οδηγία παράγει από του νυν πραγματικά αποτελέσματα.

40 Πράγματι, η Una Film υποστηρίζει ότι υφίστανται ήδη, επομένως πριν από τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, ζημιές οφειλόμενες σε μείωση των παραγγελιών. Η Salamander και οι εταιρίες Davidoff αναφέρουν ότι η επίδικη οδηγία, προβλέποντας την κατ' αρχήν απαγόρευση, από 30ής Ιουλίου 2001 το αργότερο, της διαφημίσεως ειδών που διατίθενται στο εμπόριο με ονομασίες προϊόντων του καπνού, υπό την επιφύλαξη εξαιρέσεως υποκειμένης σε πολύ περιοριστικές προϋποθέσεις, δημιουργεί, από του νυν, πολύ σημαντική αβεβαιότητα ως προς τις συνθήκες εμπορίας των ειδών αυτών στο άμεσο μέλλον. Δεδομένου ότι η εμπορία αυτή γίνεται σε πολύ ανταγωνιστικές αγορές, οι λιανοπωλητές είναι υποχρεωμένοι από του νυν να αποφασίσουν αν θα εξακολουθήσουν τη διανομή των ειδών αυτών με κίνδυνο να υποστούν ζημιές από της θέσεως σε ισχύ της απαγορεύσεως της διαφημίσεως ή αν θα εφοδιάζονται από ανταγωνιστριες επιχειρήσεις που εμπορεύονται προϊόντα μη δυνάμενα να υπαχθούν στην ανωτέρω απαγόρευση. Κατά τη Salamander και τις εταιρίες Davidoff, η κατάσταση αυτή μπορεί να επιφέρει κάμψη του όγκου των πωλήσεων και, επομένως, πολύ μεγάλη πτώση του κύκλου εργασιών τους.

41 Η Lancaster υπενθυμίζει ότι η εξαίρεση την οποία προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας μπορεί να θεσπιστεί από ένα κράτος μέλος μόνον αν το όνομα του διαφοροποιημένου προϊόντος «χρησιμοποιείται (...) υπό μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού, αποκλεισμένου οποιουδήποτε άλλου διακριτικού σημείου που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για προϊόν καπνού». Δεδομένου ότι η εξαίρεση αυτή από την απαγόρευση της διαφημίσεως υπέρ προϊόντων του καπνού αφίεται, εν μέρει, στην εκτίμηση των κρατών μελών στο

πλαίσιο του καθορισμού των προϋποθέσεων της, είναι αδύνατο να γνωρίζει κανείς, επί του παρόντος, αν τα εν λόγω κράτη θα απαιτήσουν τροποποίηση των σημερινών σημάτων. Πέραν της αβεβαιότητας που δημιουργείται με την κατάσταση αυτή, η Lancaster τονίζει ότι, κατά πάσα πιθανότητα, οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της εξαιρέσεως δεν θα είναι ενιαίες, πράγμα το οποίο θα αποτελέσει εμπόδιο για τη διαφήμιση και, επομένως, για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και των αγαθών. Για να προληφθούν οι δυσχέρειες αυτές, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ρήτρα αμοιβαιότητας που να εξασφαλίζει ότι σήμα που έχει αναγνωριστεί από ένα κράτος μέλος ότι είναι σύμφωνο προς την οδηγία 98/43 θα αναγνωρίζεται επίσης και στα άλλα κράτη. Όμως, κατά την προσφεύγουσα, μια τέτοια ρήτρα δεν προβλέπεται ρητώς από το άρθρο 3, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας και δεν μπορεί να συναχθεί από το γράμμα αυτού. Η νομική αυτή αβεβαιότητα καθιστά πιθανή τη δημιουργία νομικών διαφορών και την επιβολή προστίμων, ώστε οι χονδρέμποροι απειλούν, ήδη από τώρα, να ακυρώσουν τις παραγγελίες αμφοβιτουμένων διαφοροποιημένων προϊόντων.

- 42 Οι προσφεύγουσες συνάγουν, ως προς το σημείο αυτό, ότι το να θεωρείται ότι η οδηγία 98/43 παράγει τα αποτελέσματά της μόνον αφ' ης μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο συνιστά καθαρά θεωρητική προσέγγιση, η οποία ουδόλως λαμβάνει υπόψη την πραγματικότητα.
- 43 Δεύτερον, μετά τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο, η επίδικη οδηγία θα αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα, επομένως ανεξάρτητα από τα εθνικά μέτρα μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο.
- 44 Αυτό θα συμβεί, αφενός, ως προς την Una Film και τις εταιρίες του ομίλου Alma Media λόγω της διαφήμισης που αυτές πραγματοποιούν για τα προϊόντα του καπνού. Πράγματι, η οδηγία 98/43 απαγορεύει τη διαφήμιση αυτή, χωρίς να αφήνει στα κράτη μέλη οιαδήποτε εξουσία εκτιμήσεως ως προς τις απαγορευόμενες μορφές διαφήμισης και ως προς την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της απαγορεύσεως αυτής.
- 45 Αυτό θα συμβεί, αφετέρου, ως προς τη Salamander, τις εταιρίες Davidoff και ακόμη την Una Film όσον αφορά τη διαφήμιση που πραγματοποιήθηκε υπέρ άλλων προϊόντων εκτός των προϊόντων του καπνού που διατέθηκαν στο εμπόριο με την

επωνυμία ενός προϊόντος καπνού. Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τη δυνατότητα των κρατών μελών να χορηγήσουν εξαίρεση βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/43.

46 Πράγματι, πλην της ανωτέρω εξαιρέσεως, η διαφήμιση άλλων προϊόντων εκτός αυτών του καπνού, τα οποία διατίθενται στο εμπόριο με επωνυμία χρησιμοποιούμενη για τα προϊόντα του καπνού, απαγορεύεται πλήρως και άνευ αιρέσεων, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/43. Η θέση σε εφαρμογή της απαγορεύσεως αυτής δεν προϋποθέτει, επομένως, ειδική απόφαση του οικείου κράτους μέλους.

47 Εξάλλου, η χορήγηση εξαιρέσεως υπόκειται σε αυστηρές προϋποθέσεις, καθοριζόμενες από την επίδικη οδηγία, οι οποίες περιορίζουν το περιθώριο εκτιμήσεως των κρατών μελών. Πράγματι, πρώτον, η απαγόρευση της διαφήμισεως αυτών των προϊόντων είναι απόλυτη στην περίπτωση που ο κατασκευαστής προϊόντων καπνού δεν προέβη στην εμπορία διαφοροποιημένων προϊόντων πριν από τις 30 Ιουλίου 1998. Δεύτερον, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αποφασίσει εξαίρεση από την απαγόρευση της διαφήμισεως των διαφοροποιημένων προϊόντων παρά μόνον αν η διαφοροποίηση αυτή έγινε καλόπιστα πριν από τις 30 Ιουλίου 1998. Τρίτον, αν ένα κράτος μέλος κάνει χρήση της ευχέρειας αυτής, θα υποχρεούταν να επιβάλει, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 98/43, όπως το όνομα του διαφοροποιημένου προϊόντος χρησιμοποιείται μόνον «υπό μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού, αποκλεισμένου οποιουδήποτε άλλου διακριτικού σημείου που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για προϊόν καπνού».

48 Η Salamander και οι εταιρίες Davidoff τονίζουν ότι, ακόμη και αν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της ευχέρειας εξαιρέσεως, αυτές, εν πάση περιπτώσει, θα είναι υποχρεωμένες να τροποποιήσουν τα γραφήματα των σημάτων που αυτές εκμεταλλεύονται κατόπιν αδείας ή των σημάτων των οποίων αυτές είναι δικαιούχοι και τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διάθεση στο εμπόριο άλλων προϊόντων εκτός των προϊόντων του καπνού. Τα σήματα αυτά θα χάσουν, επομένως, την αξία τους και οι προσφεύγουσες ουσιαστικά θα στερηθούν της περιουσίας τους. Αυτή η απαίτηση τροποποιήσεως των σημάτων που χρησιμοποιούνται σήμερα για την εμπορία των διαφοροποιημένων προϊόντων συνιστά σοβαρή και αδικαιολόγητη παραβίαση του δικαιώματος επί σήματος, του δικαιώματος ιδιοκτησίας και του δικαιώματος ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

- 49 Η Lancaster προσθέτει, προς υποστήριξη των εταιριών Davidoff, ότι ακόμη και αν οι τελευταίες πράγματι διαφοροποίησαν το σήμα Davidoff πριν από τις 30 Ιουλίου 1998, η απαγόρευση οποιασδήποτε νέας διαφοροποίησης περιλαμβανομένης στην επίδικη οδηγία τις αφορά. Πράγματι, η εμπορική πολιτική τους συνίστατο, από δεκαπενταετίας, στη διάθεση στο εμπόριο κάθε τρία έτη ενός νέου διαφοροποιημένου προϊόντος. Κατά τη Lancaster, η εξακολούθηση μιας τέτοιας πολιτικής σήμερα αμφισβητείται, γνωρίζοντας ότι κανένας δυνητικός αντισυμβαλλόμενος των προσφευγουσών δεν θα δεχθεί να συνάψει σύμβαση παραχωρήσεως αδείας χωρίς να είναι βέβαιος ότι θα μπορεί να επωφεληθεί από τη φήμη του σήματος Davidoff.
- 50 Τέλος, η Markenverband παρατηρεί ότι το Δικαστήριο πρόσφατα έκρινε ότι το άμεσο αποτέλεσμα οδηγίας εκδοθείσας βάσει του άρθρου 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 95 ΕΚ) δεν αναιρείται από το γεγονός ότι τα κράτη μέλη έχουν, λόγω της νομικής βάσεως της οδηγίας, την ευχέρεια να ζητήσουν παρέκκλιση από την εφαρμογή της (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 1999, C-319/97, Kortas, Συλλογή 1999, σ. I-3143, σκέψεις 22 και 23).
- 51 Τα καθόν και οι υπέρ αυτών παρεμβαίνουσες φρονούν ότι η επίδικη οδηγία δεν αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 52 Η προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία το προσβαλλόμενο κοινοτικό μέτρο πρέπει να αφορά άμεσα τον ιδιώτη σημαίνει ότι το μέτρο αυτό επηρεάζει άμεσα τη νομική κατάσταση του ιδιώτη και δεν αφήνει καμία εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες του εν λόγω μέτρου που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή του, όταν αυτή έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και αποκλείει αποκλειστικά από την κοινοτική ρύθμιση χωρίς εφαρμογή άλλων παρεμβαλλομένων κανόνων (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998, C-386/96 P, Dreyfus κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2309, σκέψη 43).

- 53 Επομένως, στο Πρωτοδικείο απόκειται να επαληθεύσει αν η επίδικη οδηγία επηρεάζει, καθεαυτή, τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών.
- 54 Πρέπει να υπομνηστεί συναφώς ότι μια οδηγία, αυτή καθεαυτή, δεν μπορεί να δημιουργεί υποχρεώσεις σε βάρος ιδιώτη και επομένως δεν μπορεί να γίνει επίκλησή της κατ' αυτού (προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Marshall, σκέψη 48, απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 1987, 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, Συλλογή 1987, σ. 3969, σκέψη 9, προπαρατεθείσα απόφαση Faccini Dori, σκέψη 25, και απόφαση της 7ης Μαρτίου 1996, C-192/94, El Corte Inglés, Συλλογή 1996, σ. I-1281, σκέψη 15). Επομένως, μια οδηγία η οποία, όπως εν προκειμένω, υποχρεώνει τα κράτη μέλη να επιβάλλουν υποχρεώσεις στους επιχειρηματίες δεν μπορεί, αυτή καθεαυτή, πριν από τη θέσπιση των κρατικών μέτρων περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο και ανεξαρτήτως αυτών, να επηρεάσει άμεσα τη νομική κατάσταση των εν λόγω επιχειρηματιών, υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.
- 55 Πάντως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η επίδικη οδηγία τις αφορά άμεσα ήδη πριν από τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο.
- 56 Υπογραμμίζουν, πρώτον, επικαλούμενες την προπαρατεθείσα απόφαση Inter-Environnement Wallonie, ότι υφίσταται γενική αρχή του δικαίου σύμφωνα με την οποία τόσο οι φορείς δημοσίου δικαίου των κρατών μελών όσο και τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαίου υποχρεούνται να απέχουν, κατά τη διάρκεια της περιόδου που προβλέπεται για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, από τη θέσπιση διατάξεων δυναμένων να διακυβεύσουν σοβαρά το επιδιωκόμενο με την οδηγία αυτή αποτέλεσμα.
- 57 Αρκεί να παρατηρηθεί συναφώς ότι η υποχρέωση αυτή, η οποία επιβάλλεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με την προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Inter-Environnement Wallonie, δεν μπορεί να επεκταθεί στους ιδιώτες. Πράγματι, αυτή βασίζεται στο άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), το οποίο ορίζει ότι τα κράτη μέλη «απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών» της Συνθήκης, και στο άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ)

το οποίο ορίζει ότι «η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών» (προπαρατεθείσα απόφαση Inter-Environnement Wallonie, σκέψη 45), δηλαδή, σε διατάξεις των οποίων οι αποδέκτες είναι μόνον τα κράτη μέλη, αποκλεισμένων των ιδιωτών. Η επέκταση της λύσεως που απορρέει από την ανωτέρω απόφαση στους ιδιώτες θα κατέληγε στο να αναγνωριστεί στην Κοινότητα η εξουσία θεσπίσεως με άμεσο αποτέλεσμα υποχρεώσεων σε βάρος των ιδιωτών, ενώ αυτή έχει την εν λόγω αρμοδιότητα μόνον όπου της απονέμεται η εξουσία εκδόσεως των κανονισμών (προπαρατεθείσα απόφαση Faccini Dori, σκέψη 24). Όπως υπομνήστηκε πιο πάνω στη σκέψη 54, μια οδηγία δεν μπορεί, αυτή καθεαυτή, να δημιουργεί υποχρεώσεις σε βάρος ιδιώτη.

58 Το επιχείρημα αυτό πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

59 Δεύτερον, η Una Film θεωρεί ότι, παρά το καθεστώς της της ιδιωτικής επιχειρήσεως, υπόκειται στην αυστριακή κρατική εποπτεία και είναι, υπό τις περιστάσεις αυτές και σύμφωνα με τη λύση που δόθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Inter-Environnement Wallonie, υποχρεωμένη να τηρεί την οδηγία 98/43 κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης για τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο προθεσμίας. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού παραπέμπει στην προπαρατεθείσα απόφαση Foster κ.λπ.

60 Πάντως, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Una Film δεν μπορεί να επικαλείται λυσιτελώς την τελευταία αυτή απόφαση, με την οποία το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι είναι δυνατή η επίκληση των διατάξεων οδηγίας που μπορούν να έχουν άμεσο αποτέλεσμα έναντι «οργανισμού στον οποίο, ασχέτως της νομικής μορφής του, έχει ανατεθεί δύναμη πράξεως της δημοσίας αρχής η παροχή υπηρεσίας δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία της αρχής αυτής και ο οποίος έχει, προς τούτο, εξαιρετικές εξουσίες σε σχέση με τους εφαρμοστέους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες» (προπαρατεθείσα απόφαση Foster κ.λπ., σκέψη 20 και διατακτικό). Πράγματι, εν προκειμένω, ακόμη και αν υποθεθεί ότι, παρά την κατάργηση του νομίμου μονοπωλίου της πωλήσεως των προϊόντων του καπνού στην Αυστρία και την ιδιωτικοποίηση της επιχειρήσεως Austria Tabak, αυτή μπορεί, ενδεχομένως παραπέμποντας στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, την οποία ανέφερε η Una Film, να θεωρηθεί ως δημοσία αρχή υπό την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως Foster κ.λπ., η Una Film δεν αποδεικνύει, ούτε εξάλλου

ισχυρίζεται, ότι το αντικείμενο της οικείας εμπορικής δραστηριότητάς της, δηλαδή η διανομή στους κινηματογράφους διαφημιστικών ταινιών για τα προϊόντα του καπνού, με την οποία έχει επιφορτιστεί από την Austria Tabak, συνιστά υπηρεσία δημοσίου συμφέροντος, ότι η δραστηριότητα αυτή δεν ασκείται δυνάμει συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου, αλλά δυνάμει πράξεων της δημόσιας αρχής και ότι διαθέτει, προς τον σκοπό αυτό, εξαιρετικές εξουσίες σε σχέση με τους εφαρμοστέους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες.

61 Επομένως, και το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

62 Τρίτον, οι προσφεύγουσες αναφέρονται στις οικονομικές συνέπειες που υφίστανται ή κινδυνεύουν να υποστούν λόγω της επικειμένης μεταφοράς της επίδικης οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Εντούτοις, τα αποτελέσματα αυτά, αν υποτεθεί ότι αποτελούν την άμεση συνέπεια της οδηγίας και όχι της εκ μέρους των επιχειρηματιών προεξοφλήσεως της μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο από τα κράτη μέλη, δεν επηρεάζουν εν πάση περιπτώσει τη νομική κατάσταση αλλά μόνον την πραγματική κατάσταση των προσφευγουσών.

63 Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει επίσης να απορριφθεί.

64 Στη συνέχεια, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η επίδικη οδηγία θα τις θίγει άμεσα μετά τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο, επομένως ανεξαρτήτως των εθνικών μέτρων για τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Πράγματι, η οδηγία 98/43 απαγορεύει τη διαφήμιση των προϊόντων του καπνού χωρίς να αφήνει στα κράτη μέλη οιαδήποτε εξουσία εκτιμήσεως. Απαγορεύει επίσης τη διαφήμιση για τα άλλα προϊόντα εκτός αυτών του καπνού που διατίθενται στο εμπόριο με το όνομα προϊόντος του καπνού αφήνοντας πάντως, βεβαίως, τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από την απαγόρευση. Η απαγόρευση είναι επομένως το κατ' αρχήν ισχύον, ενώ η παρεκκλίση είναι μόνο μια ευχέρεια που προϋποθέτει ειδική απόφαση των κρατών μελών και τη συνδρομή αυστηρών προϋποθέσεων. Επομένως, η εξαίρεση δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε προϊόν που διατίθεται στο εμπόριο για πρώτη φορά, με το όνομα ενός προϊόντος του καπνού, μετά τις 30 Ιουλίου 1998, ημερομηνία

ενάρξεως της ισχύος της οδηγίας 98/43. Σε περίπτωση παρεκκλίσεως, τα κράτη μέλη πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να επιβάλουν τροποποίηση του γραφήματος των σημάτων με τα οποία διατίθενται στο εμπόριο τα διαφοροποιημένα προϊόντα.

- 65 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται ανωτέρω στη σκέψη 54, η επίδικη οδηγία δεν μπορεί να επιβάλει, αυτή καθαυτή, σε βάρος των προσφευγουσών υποχρέωση αποχής από οποιαδήποτε διαφήμιση των προϊόντων του καπνού ή των διαφοροποιημένων προϊόντων. Η υποχρέωση αυτή μπορεί να επιβληθεί μόνον από τις πράξεις περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο που εκδίδονται από τα κράτη μέλη.
- 66 Το επιχείρημα που αντλήθηκε συναφώς από την προπαρατεθείσα απόφαση Kortas είναι αβάσιμο. Κατά την απόφαση αυτή, το άμεσο αποτέλεσμα μιας οδηγίας εκδοθείσας, όπως εν προκειμένω, βάσει του άρθρου 100 Α της Συνθήκης δεν αναιρείται από το γεγονός ότι τα κράτη μέλη έχουν, λόγω της νομικής βάσεως της οδηγίας, την ευχέρεια να ζητήσουν εξαίρεση, όπως επίσης έχουν εν προκειμένω την ευχέρεια να χορηγήσουν υπό ορισμένες προϋποθέσεις την παρέκκλιση από την απαγόρευση της διαφημίσεως των διαφοροποιημένων προϊόντων. Όμως, η λύση που έγινε δεκτή με την ανωτέρω απόφαση αναφέρεται αποκλειστικά στο δικαίωμα των ιδιωτών να επικαλούνται οδηγία έναντι κράτους μέλους και διαπιστώθηκε πιο πάνω ότι μια οδηγία δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να επιβάλλει υποχρεώσεις σε βάρος ιδιώτη και δεν μπορεί, επομένως, να προβάλλεται αυτή καθαυτή έναντι αυτού.
- 67 Στη συνέχεια πρέπει να παρατηρηθεί, επικουρικώς, ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιτρέπουν τη διαφήμιση άλλων προϊόντων εκτός αυτών του καπνού, που διατέθηκαν στο εμπόριο καλοπιάτως πριν από τις 30 Ιουλίου 1998, με το όνομα ενός προϊόντος του καπνού, πράγμα το οποίο αφορά τη Salamander, τις εταιρίες Davidoff και, εν μέρει, την Una Film.
- 68 Για τα προϊόντα αυτά, ενδεχομένη απαγόρευση της διαφημίσεως εντός κράτους μέλους δεν θα προέκυπτε επομένως, εν πάση περιπτώσει, από την επίδικη οδηγία, αλλά από τη βάσει διακριτικής ευχέρειας του εν λόγω κράτους μέλους να μην κάνει χρήση του επιφυλασσόμενου από την οδηγία αυτή δικαιώματος εξαιρέσεως.

- 69 Για τα ίδια αυτά προϊόντα, εξαίρεση από την απαγόρευση της διαφημίσεως εκ μέρους κράτους μέλους ομοίως θα προέκυπτε, εν πάση περιπτώσει, από τη διακριτική ευχέρεια του εν λόγω κράτους μέλους να θέσει σε εφαρμογή το εν λόγω δικαίωμα εξαιρέσεως. Είναι μιν αληθές ότι, στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος υποχρεούται να επιβάλει, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της επίδικης οδηγίας, τη χρησιμοποίηση του ονόματος των προϊόντων αυτών «υπό μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού». Πλην όμως, η υποχρέωση αυτή του κράτους μέλους αποτελεί μόνο συνακόλουθο της προαναφερθείσας διακριτικής αποφάσεως και η θέση της σε εφαρμογή γίνεται, λαμβανομένης υπόψη της πολύ γενικής διατυπώσεως του προπαρατεθέντος άρθρου, στο πλαίσιο ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως του κράτους μέλους.
- 70 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η οδηγία 98/43, η οποία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να επιβάλουν υποχρεώσεις στους επιχειρηματίες, δεν μπορεί αυτή καθαυτή να επιβάλει τις υποχρεώσεις αυτές σε βάρος των προσφευγουσών και, επομένως, δεν μπορεί να τις αφορά άμεσα. Επικουρικώς, η εξουσία εκτιμήσεως που παρέχει στα κράτη μέλη η οδηγία είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να αποκλείεται η εν λόγω οδηγία να αφορά τις προσφεύγουσες άμεσα. Επομένως, αυτή καθαυτή, δεν επηρεάζει τη νομική κατάσταση των προσφευγουσών, αντίθετα προς το κριτήριο που καθορίζεται στην προπαρατεθείσα απόφαση Dreyfus κατά Επιτροπής.
- 71 Συνεπώς, οι προσφυγές είναι απαράδεκτες και πρέπει, κατόπιν αυτού, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν η επίδικη οδηγία αφορά τις προσφεύγουσες ατομικά, να απορριφθούν.

Επί του επαρκούς χαρακτήρα της ένδικης προστασίας

- 72 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, στην περίπτωση που οι προσφυγές τους κριθούν απαράδεκτες, δεν μπορεί να τους εξασφαλιστεί επαρκής ένδικη προστασία στο πλαίσιο προσφυγών κατά των εθνικών νόμων ή των εθνικών διοικητικών μέτρων για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο.

73 Αφενός, αμφισβητούν την ύπαρξη και, εν πάση περιπτώσει, την αποτελεσματικότητα, στα περισσότερα από τα εθνικά δικαιοδοτικά συστήματα, προσφυγής κατά των πράξεων μεταφοράς μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο και κατά των αποτελεσμάτων που αυτή παράγει πριν από τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Αφετέρου, θεωρούν ότι η διαδικασία της προδικαστικής παραπομπής, η οποία μπορεί να προκύψει από προσφυγές ασκηθείσες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, δεν αποτελεί ικανοποιητική εναλλακτική δυνατότητα έναντι μιας ευθείας προσφυγής ακυρώσεως στρεφομένης κατά οδηγίας, η οποία είναι μέσο παροχής ενδίκου προστασίας ταχύτερο και αποτελεσματικότερο για την προστασία δικαιώματος. Η Salamander και οι εταιρίες του ομίλου Alma Media προσθέτουν ότι η κατάσταση αυτή τις εμποδίζει να ζητήσουν να κριθεί το ζήτημα του κύρους της οδηγίας 98/43 εντός εύλογης προθεσμίας και τις στερεί από την άσκηση αποτελεσματικής προσφυγής, οπότε συντρέχει παράβαση των άρθρων 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

74 Όσον αφορά το επιχείρημα που στηρίζεται στην έλλειψη εσωτερικών ενδίκων μέσων που να καθιστούν δυνατόν, ενδεχομένως, τον έλεγχο του κύρους της προσβαλλομένης οδηγίας διά της οδού της προδικαστικής παραπομπής του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η αρχή της ισότητας όλων των πολιτών ως προς τις προϋποθέσεις προσβάσεως στον κοινοτικό δικαστή μέσω της προσφυγής ακυρώσεως απαιτεί οι προϋποθέσεις αυτές να μην εξαρτώνται από περιστάσεις αναγόμενες στο δικαιοδοτικό σύστημα του κάθε κράτους μέλους. Ως προς το ζήτημα αυτό, πρέπει εξάλλου να παρατηρηθεί ότι, κατ' εφαρμογήν της αρχής της ελικρινούς συνεργασίας που επιβάλλει το άρθρο 5 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συμβάλλουν στον πλήρη χαρακτήρα του συστήματος ενδίκων μέσων και διαδικασιών που θεσπίζει η Συνθήκη ΕΚ και που αποσκοπεί στην ανάθεση στον κοινοτικό δικαστή του ελέγχου της νομιμότητας των πράξεων των κοινοτικών οργάνων (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, Les Verts κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 23ης Νοεμβρίου 1999, T-173/98, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 62). Τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν, πάντως, να δικαιολογήσουν την παρέκκλιση του Πρωτοδικείου από το σύστημα των ενδίκων μέσων που θεσπίζει το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, όπως κατέστησε σαφές η νομολογία, και την υπέρβαση των ορίων της αρμοδιότητάς του που θέτει η εν λόγω διάταξη.

75 Ως προς το επιχείρημα που αντλείται από τη σχετική μη αποτελεσματικότητα της προδικαστικής παραπομπής σε σύγκριση με την ευθεία προσφυγή ακυρώσεως, πρέπει να τονιστεί ότι ακόμα και αν αποδειχθεί κάτι τέτοιο, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να υποκαταστήσει την κοινοτική συντακτική εξουσία και να προβεί σε τροποποίηση του συστήματος των μέσων παροχής ενδίκου προστασίας και των διαδι-

κασιών που προβλέπουν τα άρθρα 173 και 177 της Συνθήκης, καθώς και το άρθρο 178 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 235 ΕΚ), σκοπός του οποίου είναι η ανάθεση στο Δικαστήριο και στο Πρωτοδικείο του ελέγχου της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων. Σε καμιά περίπτωση μια τέτοια διαπίστωση δεν επιτρέπει να κριθεί παραδεκτή προσφυγή ακυρώσεως ασκουμένη από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (προπαρατεθείσα διάταξη του Δικαστηρίου *Asocarne κατά Συμβουλίου*, σκέψη 26, και διάταξη της 24ης Απριλίου 1996, C-87/95 P, CNPAAΡ κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-2003, σκέψη 38).

76 Πρέπει να προστεθεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη επιληφθεί, επομένως πριν από την παρέλευση της προβλεπόμενης για τη μεταφορά της επίδικης οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο προθεσμίας, αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως για τον έλεγχο του κύρους, την οποία υπέβαλε στις 2 Μαρτίου 1999 το High Court of Justice (Ηνωμένο Βασίλειο) (υπόθεση C-74/99).

77 Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν στερούνται προφανώς δικαιώματος προσφυγής κατά των ενδεχομένων συνεπειών της οδηγίας 98/43. Πράγματι, οι ενδιαφερόμενες μπορούν, εν πάση περιπτώσει, στο μέτρο που θεωρούν ότι ζημιώθηκαν άμεσα από την πράξη αυτή, να την αμφισβητήσουν στο πλαίσιο της διαδικασίας της εξωσυμβατικής ευθύνης των άρθρων 178 της Συνθήκης και 215 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288 ΕΚ) (διάταξη του Δικαστηρίου της 18ης Δεκεμβρίου 1997, C-409/96 P, *Sveriges Betodlares Centralförening και Henrikson κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1997, σ. I-7531, σκέψη 52).

78 Επομένως, η γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία όλα τα άτομα των οποίων τα δικαιώματα και οι ελευθερίες παραβιάστηκαν έχουν δικαίωμα για την άσκηση αποτελεσματικής προσφυγής και η οποία εμπνέεται από το άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, εν προκειμένω τηρείται.

79 Συνεπώς, οι ασκηθείσες από τη Salamander, την Una Film, τις εταιρίες του ομίλου Alma Media και τις εταιρίες Davidoff προσφυγές πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες.

- 80 Ενόψει του συμπεράσματος αυτού, οι αιτήσεις των προσφευγουσών, με τις οποίες ζητείται από το Πρωτοδικείο να παραπέμψει τις υποθέσεις Τ-172/98 και Τ-175/98 έως Τ-177/98 στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επί των προσφυγών ακυρώσεως, κατέστησαν άνευ αντικειμένου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 81 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σύμφωνα με τα αιτήματα αυτών.
- 82 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, η Φινλανδική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.
- 83 Επειδή η Markenverband, η Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli και η Lancaster δεν ζήτησαν να καταδικαστούν οι προσφεύγουσες στα συνδεδεμένα με την παρέμβασή τους δικαστικά έξοδα, φέρουν οι ίδιες τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Οι υποθέσεις T-172/98 και T-175/98 έως T-177/98 ενώνονται προς έκδοση κοινής αποφάσεως.**
- 2) **Απορρίπτει τις προσφυγές ως απαράδεκτες.**
- 3) **Οι προσφεύγουσες φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα και, εις ολόκληρον, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.**
- 4) **Η Φινλανδική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**
- 5) **Η Markenverband eV, η Manifattura Lane Gaetano Marzotto & Figli SpA και η Lancaster BV φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Ιουνίου 2000.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

K. Lenaerts